

دیدگاه مرکز درباره

عدالت در بودجه ریزی مناطق

بررسی سهم شهروندان مناطق دهگانه شهر تبریز

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ شهرداری تبریز

شماره: ۲۶۷-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.

آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شفیق‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

الحمد لله

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی
کلانشهر تبریز

دیدگاه مرکز درباره:

عدالت در بودجه‌ریزی مناطق

**بررسی سهم شهروندان مناطق دهگانه شهر تبریز
در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ شهرداری تبریز**

شماره: ۲۶۷-۶/م/پ

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز است.
متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.
آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شفیع‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر تبریز

عنوان اصلی: عدالت در بودجه‌ریزی مناطق

عنوان فرعی: بررسی سهم شهروندان مناطق دهگانه شهر تبریز

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تبریز

پدیدآور: حسین احمدزاده گلی

ناظر: معاونت پژوهشی مرکز

نوع و شماره: دیدگاه (۱۱)

شماره: ۲۶۷-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

متن (PDF) از طریق سایت مرکز قابل دریافت است

این متن در پرتال جامع مطالعات شهری ایران بارگذاری شده است

دریافت نظر و پیشنهاد: rctc@tabriz.ir | ۰۴۱-۲۱۴۰۹۰۰

آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شفیع‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

مقدمه

مهم‌ترین مأموریت مدیریت شهری، زمینه‌سازی برای تحقق حداکثری عدالت از رهگذر سیاست‌گذاری است. سیاست‌گذاری عدالت‌محور بر بستر برنامه‌ریزی ظهور می‌یابد؛ بنابراین، هراندازه که برنامه‌ریزی، معطوف به دسترسی عادلانه همگانی به امکانات و خدمات شهری شکل بگیرد، امکان نیل به عدالت، تقویت می‌شود. تا جایی که به شورای اسلامی شهر و شهرداری مربوط می‌شود، مسائل حوزه عدالت شهری، تا زمانی که در قالب برنامه‌بودجه حل و فصل نگردد، با امکان دیگری، حل و فصل نمی‌شود. حتی تغییرات مدیریتی نیز قادر به اصلاح وضع موجود نخواهد بود. هر ساله، شهرداری با تدوین برنامه‌بودجه، به استقبال مسائل شهری می‌رود و ظرفیت و منابع خود را در این چارچوب به کار می‌گیرد. علم به ویژگی‌های مختلف برنامه‌ای که نوشته می‌شود، می‌تواند برنامه‌ریزان را نسبت به نتایج این برنامه‌ها، آگاه‌تر نماید.

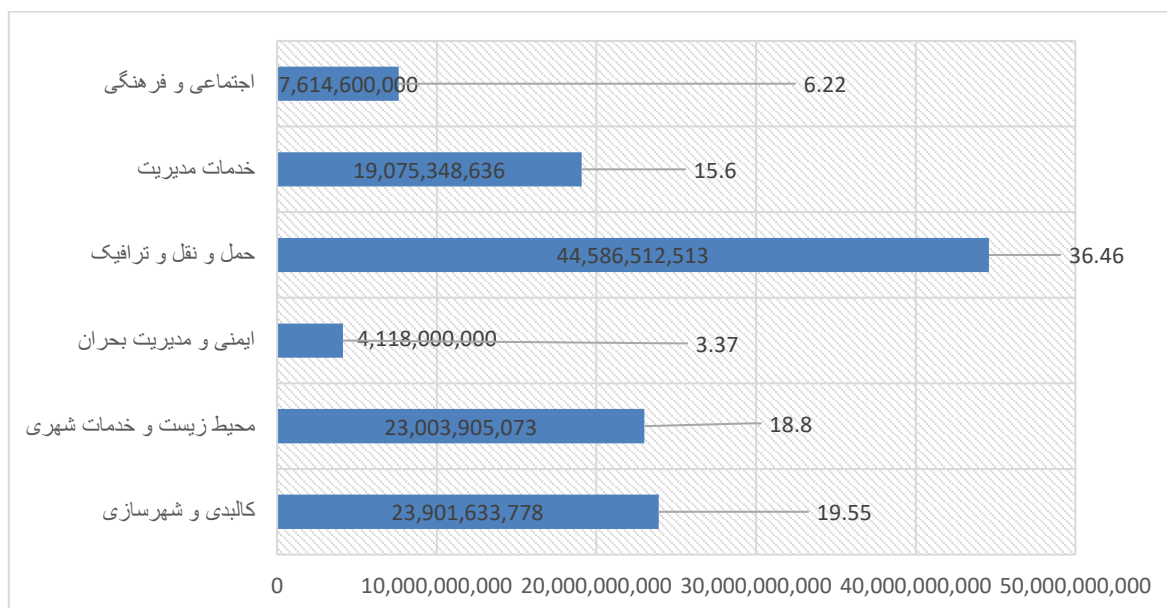
این گزارش با بررسی شاخص سرانه شهروندی (سهم هر شهروند از لایحه بودجه) در پی بررسی و مقایسه سهم هر یک از مناطق شهری از بودجه کل شهرداری تبریز در لایحه بودجه ۱۴۰۲ است. آنچه نشان داده می‌شود، به عنوان شاخصی روشن و البته حداقلی، از بازنمایی رویکردها و سیاست‌های مدیریت شهری است. تحول در توزیع اعتبارات و عادلانه‌تر شدن روند توزیع، یکی از معیارهای اصلی ارزیابی عملکرد شورای اسلامی شهر و شهرداری تبریز، خواهد بود.

۱- سهم مأموریت‌ها در بودجه پیشنهادی

جدول ۱: مقایسه سهم مأموریت‌های شش‌گانه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ و بودجه مصوب سال ۱۴۰۱

مأموریت‌ها	مبلغ پیشنهادی ۱۴۰۲ (هزار ریال)	درصد از لایحه پیشنهادی ۱۴۰۲	مبلغ مصوب ۱۴۰۱ (هزار ریال)	درصد از بودجه سال ۱۴۰۱
کالبدی و شهرسازی	۲۳,۹۰۱,۶۳۳,۷۷۸	۱۹.۵۴	۴,۷۴۹,۲۲۱,۰۰۰	۷.۹۹
محیط‌زیست و خدمات شهری	۲۳,۰۰۳,۹۰۵,۰۷۳	۱۸.۸	۱۰,۷۶۲,۲۹۰,۰۰۰	۱۸.۱۱
ایمنی و مدیریت بحران	۴,۱۱۸,۰۰۰,۰۰۰	۳.۳۷	۴,۱۱۲,۱۴۹,۰۰۰	۶.۹۲
حمل‌ونقل و ترافیک	۴۴,۵۸۶,۵۱۲,۵۱۳	۳۶.۴۶	۲۵,۱۲۴,۳۳۵,۰۰۰	۴۲.۲۷
خدمات مدیریت	۱۹,۰۷۵,۳۴۸,۶۳۶	۱۵.۶	۱۲,۹۴۳,۰۲۶,۰۰۰	۲۱.۷۷
اجتماعی و فرهنگی	۷,۶۱۴,۶۰۰,۰۰۰	۶.۳۳	۱,۷۴۸,۹۷۹,۰۰۰	۲.۹۴
بودجه کل	۱۲۲,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰.۰۰	۵۹,۴۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰.۰۰

* ارقام جدول مربوط به بودجه مرکز و مناطق شهرداری تبریز است و مبالغ مربوط به شرکت‌ها، مؤسسات و سازمان‌ها در این جدول منظور نشده است.

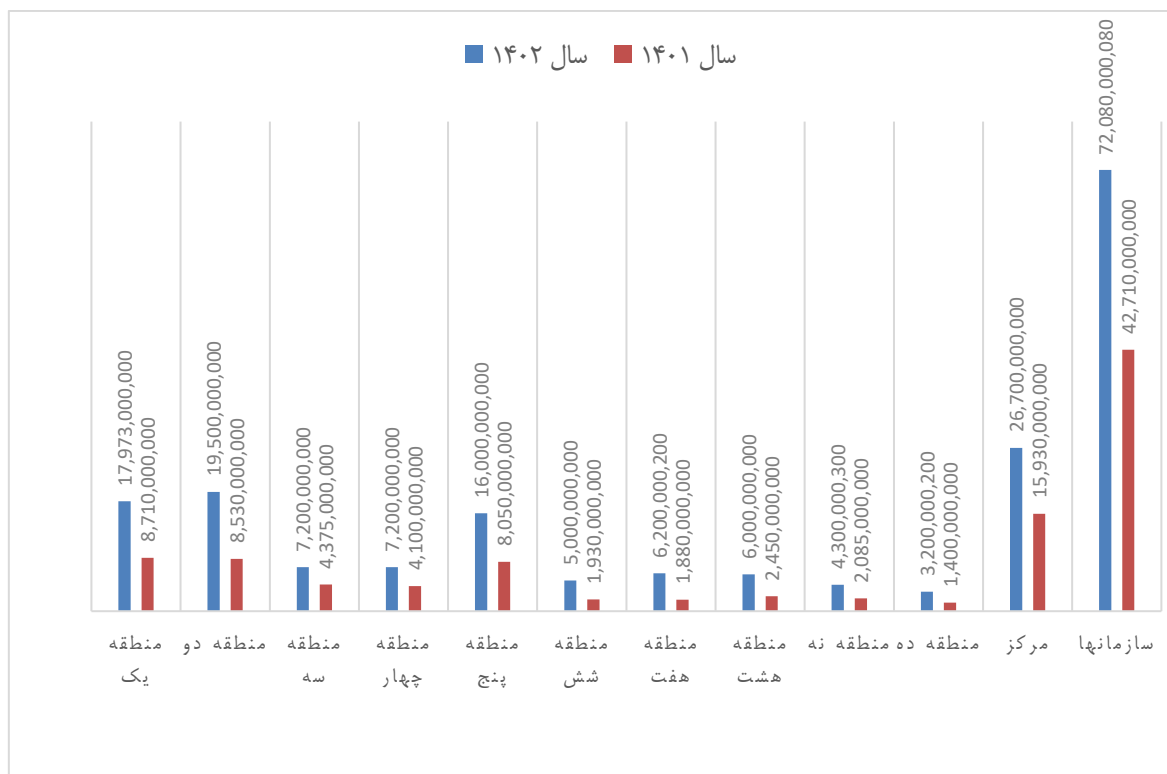
نمودار ۱: مبلغ و سهم مأموریت‌های شش‌گانه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ (هزار ریال)

طبق نمودار فوق، بیشترین سهم از بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ متعلق به مأموریت حمل و نقل و ترافیک با مبلغ چهار هزار چهارصد و پنجاه و هشت میلیارد و پانصد و دوازده میلیون تومان است. به عبارتی ۳۶/۴۶ درصد از بودجه (به‌غیر از سازمان‌ها) به این مأموریت پیشنهاد شده است. مأموریت کالبدی و شهرسازی با سهم ۱۹/۵۵ درصدی و مبلغ دو هزار و سیصد و نود میلیارد تومان از بودجه پیشنهادی در جایگاه دوم قرار دارد. رتبه سوم این تقسیم‌بندی به مأموریت محیط‌زیست و خدمات شهری با مبلغ دو هزار و سیصد میلیارد تومان و ۱۸/۸۰ درصد تعلق دارد. مأموریت خدمات مدیریت با سهم ۱۵/۶۰ درصدی و مبلغ هزار و نهصد میلیارد تومانی در جایگاه چهارم قرار دارد. ۶/۲۲ درصد از بودجه پیشنهادی با مبلغ هفتصد و شصت و یک میلیارد تومان متعلق به مأموریت فرهنگی اجتماعی است که آن را در جایگاه پنجم این تقسیم‌بندی قرار داده است. کمترین سهم از بودجه از آن مأموریت ایمنی و مدیریت بحران است با مبلغ چهارصد و یازده میلیارد و هشتصد میلیون تومان. به عبارتی تنها ۳/۳۷ درصد از بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ به این مأموریت تخصیص داده شده است.

۲- بودجه پیشنهادی مناطق و مرکز در یک نگاه

جدول ۲: مقایسه مبلغ و سرانه بودجه مناطق دهگانه، مرکز و سازمان‌ها در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ و بودجه مصوب سال ۱۴۰۱

منطقه	تعداد جمعیت	بودجه مصوب ۱۴۰۱ هزار ریال	سرانه بودجه مصوب ۱۴۰۱ (ریال)	درصد از بودجه کل	بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ (هزار ریال)	سرانه بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ ریال	درصد از بودجه کل	میزان کاهش یا افزایش (درصد)
منطقه یک	۲۲۶۶۳۷	۸,۷۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۸,۴۳۱,۵۰۰	۹/۴۸	۱۷,۹۷۳,۰۰۰,۰۰۰	۷۹,۳۰۳,۰۰۰	۱۰/۴۶	۱۰۶
منطقه دو	۲۳۵۴۰۶	۸,۵۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۶,۲۳۵,۲۷۰	۹/۲۸	۱۹,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۲,۸۳۵,۶۰۰	۱۱/۳۵	۱۲۸
منطقه سه	۲۱۳۸۱۶	۴,۳۷۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۴۶۱,۵۰۰	۴/۷۶	۷,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۳,۶۷۳,۸۰۰	۴/۲۰	۶۴/۵۰
منطقه چهار	۳۱۴۰۵۰	۴,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۳,۰۵۵,۵۰۰	۴/۴۶	۷,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۳,۰۰۰,۰۰۰	۴/۲۰	۷۵/۶۰
منطقه پنج	۱۸۳۵۱۵	۸,۰۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۳,۸۶۵,۶۰۰	۸/۷۶	۱۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۷,۱۸۶,۳۵۰	۹/۳۱	۹۸/۷۵
منطقه شش	۱۰۳۹۵۱	۱,۹۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۸,۵۶۶,۴۴۰	۲/۱۰	۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۸,۰۹۹,۵۰۰	۲/۹۱	۱۵۹
منطقه هفت	۱۷۲۱۸۸	۱,۸۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۹۱۸,۳۰۰	۲/۰۴	۶,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۶,۰۰۰,۰۰۰	۳/۶۱	۲۳۰
منطقه هشت	۳۰۲۲۶	۲,۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۱,۰۵۶,۰۰۰	۲/۶۶	۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۹۸,۵۰۰,۰۰۰	۳/۵۰	۱۴۵
منطقه نه	۱۴۱۹	۲,۰۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۶,۹۰۵,۵۰۰	۲/۲۶	۴,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰۳,۰۰۰,۰۰۰	۲/۵۰	۱۰۶
منطقه ده	۱۸۰۳۳۱	۱,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۷,۷۶۳,۵۰۰	۱/۵۲	۳,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۷,۷۴۵,۵۰۰	۱/۸۶	۱۲۸
مرکز	—	۱۵,۹۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۹,۷۲۰,۰۰۰	۱۷/۳۳	۲۶,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۶,۶۳۹,۰۰۰	۱۵/۵۵	۶۷/۷۰
سازمان‌ها	—	۴۲,۷۱۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴۶/۴۸	۷۲,۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۴۱/۹۸	۶۸/۷۶
کسر ارقام تکراری	—	۱۰,۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰	—	-۱۱/۲۰	۲۲,۶۸۰,۰۰۰,۰۰۰	—	-۱۳/۲۱	۱۲۰
کل (مرکز و سازمان‌ها)	۱۶۳۸۷۲۴	۹۱,۸۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۶,۰۶۲,۰۰۰	۱۰۰	۱۷۱,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۴,۷۷۶,۶۵۰	۱۰۰	۸۶/۹۰

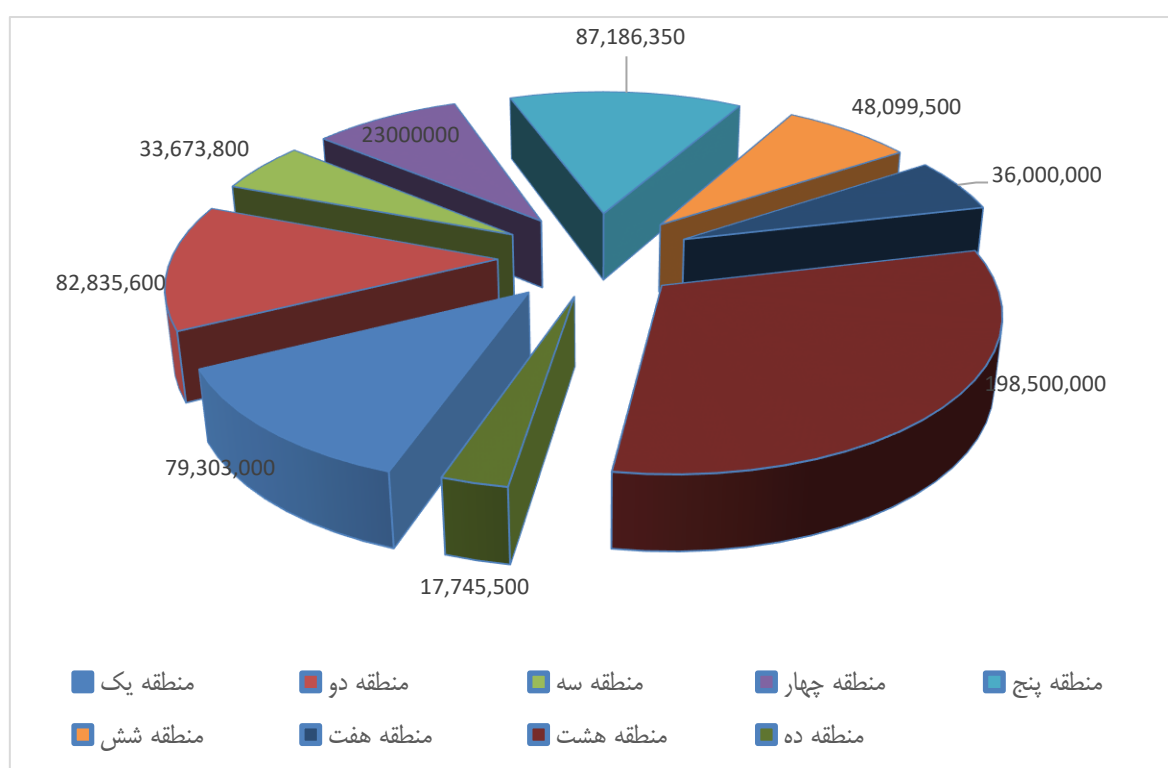

نمودار ۲: مقایسه مبلغ بودجه مناطق دهگانه، مرکز و سازمانها در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ و بودجه مصوب سال ۱۴۰۱

طبق جدول و نمودار فوق شهرداری مرکز با اختصاص بودجه دو هزار و ششصد و هفتاد میلیارد تومانی (۱۵/۵۵ درصد از بودجه کل) در رتبه نخست بودجه پیشنهادی سال ۱۴۰۲ قرار دارد که این رقم نسبت به بودجه مصوب سال جاری افزایش ۶۸ درصدی را نشان می‌دهد. منطقه دو شهرداری تبریز با ۱۱/۳۵ درصد، بیشترین سهم از بودجه پیشنهادی را بعد از شهرداری مرکز با مبلغ هزار و نهصد و پنجاه میلیارد تومان به خود اختصاص داده که نسبت به بودجه مصوب سال جاری از افزایش ۱۲۸ درصدی برخوردار شده است. منطقه یک با مبلغ هزار و هفتصد و نود و هفت میلیارد و سیصد میلیون تومان و با سهم ۱۰/۴۶ درصد از بودجه پیشنهادی در رتبه بعدی بیشترین سهم از بودجه کل را دارد. بودجه این منطقه نسبت به بودجه مصوب سال جاری افزایش ۱۰۶ درصدی داشته است. در رتبه چهارم، منطقه پنج شهرداری با رقم هزار و ششصد میلیارد تومان قرار دارد که این رقم نسبت به بودجه مصوب سال جاری ۹۹ درصد رشد داشته است. مناطق سه و چهار شهرداری با رقم مشابه هفتصد و بیست میلیارد تومان در رتبه‌های بعدی قرار دارند و به ترتیب از افزایش ۶۵ و ۷۵ درصدی نسبت به بودجه مصوب سال ۱۴۰۱ برخوردار شده‌اند. منطقه هفت با رقم ششصد و بیست میلیارد تومان و با افزایش ۲۳۰ درصدی نسبت به بودجه سال جاری در رتبه هفتم از تخصیص بودجه قرار دارد. در رتبه هشتم، منطقه هشت شهرداری با رقم ششصد میلیارد تومان قرار دارد که با افزایش ۱۴۵ درصدی نسبت به سال قبل ۳/۵۰ درصد از بودجه کل را به خود اختصاص داده

است. منطقه شش شهرداری با رقم پانصد میلیارد تومان در رتبه نهم تخصیص بودجه قرار دارد که این رقم نسب به بودجه مصوب سال جاری با افزایش ۱۶۰ درصدی مواجه بوده و ۲/۹۰ درصد از بودجه کل را به خود اختصاص داده است. در این سهم‌بندی بودجه، منطقه نه شهرداری با رقم چهارصد و سی میلیارد تومان و با افزایش ۱۰۶ درصدی نسبت به سال قبل در رتبه دهم قرار دارد. کل بودجه اختصاصی به این منطقه ۲/۵۰ درصد از کل است. در انتهای این رتبه‌بندی منطقه ده شهرداری با سهم ۱/۸۶ درصدی از بودجه کل پیشنهادی است با مبلغ سیصد و بیست میلیارد تومان که نسبت به بودجه مصوب سال قبل ۱۲۸ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۳- سرانه بودجه به تفکیک مناطق

نمودار ۳: مقایسه سرانه بودجه مناطق دهگانه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ (ریال)

یکی از روش‌هایی که باعث می‌شود مردم بتوانند نسبت‌های بودجه را بهتر درک کنند، محاسبه سرانه است. حجم لایحه بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ شهرداری تبریز با کسر ارقام تکراری مبلغ ۱۷۱۷۰ هزار میلیارد تومان است. اگر این عدد را به ۱۶۳۸۷۲۴ نفر جمعیت تبریز تقسیم کنیم، عدد حاصل حدود ۱۰ میلیون و ۴۷۰ هزار تومان خواهد شد. در زیر به بررسی سرانه هر یک از مناطق دهگانه شهر تبریز در لایحه بودجه پیشنهادی پرداخته شده است.

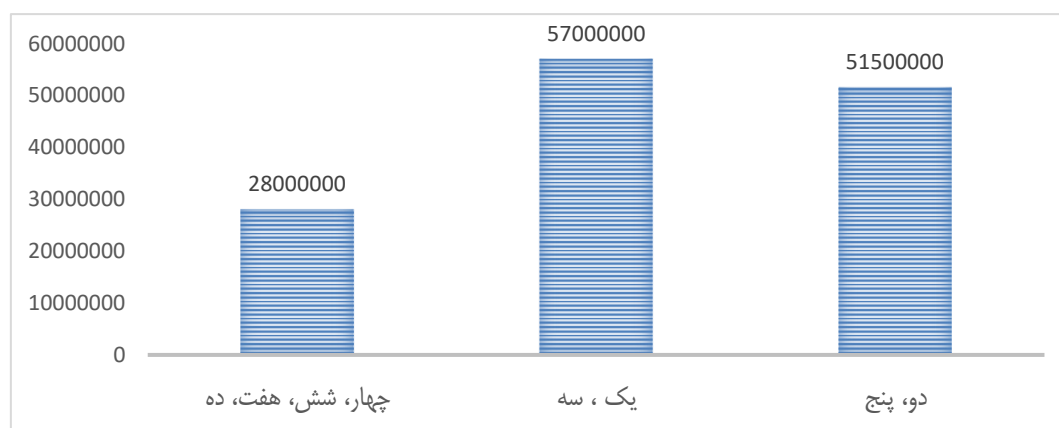
طبق نمودار فوق، بالاترین سرانه در بین مناطق با مبلغ حدود بیست میلیون تومان به ساکنین شهرداری منطقه هشت با تعداد جمعیت ۳۰۲۲۶ نفر تعلق دارد به عبارتی سهم هر شهروند ساکن منطقه هشت از بودجه پیشنهادی مبلغ بیست میلیون تومان

است. منطقه تاریخی و فرهنگی هشت به جهت غلبه بافت تجاری بر بافت مسکونی دارای جمعیت ساکن کمتری نسبت به سایر مناطق مورد بررسی است که منجر به تفاوت سرانه بودجه این منطقه شده است. منطقه پنج با تعداد جمعیت ۱۸۳۵۱۵ نفری با سرانه مبلغ هشت میلیون و هفتصد و بیست هزار تومان برای هر نفر در جایگاه بعدی (دوم) قرار دارد. در رتبه سوم سرانه مناطق، شهرداری منطقه دو با سرانه هشت میلیون و دویست و هشتاد و پنج هزار تومانی با جمعیت ۲۳۵۴۰۶ هزارنفری قرار دارد. جمعیت ۲۲۶۶۳۷ هزارنفری منطقه یک شهرداری با سرانه هفت میلیون و نهصد و سی هزار تومانی در رتبه چهارم این تقسیم‌بندی قرار دارد. در رتبه پنجم، منطقه شش با سرانه چهار میلیون و هشتصد و ده هزار تومان، با جمعیت ۱۰۳۹۵۱ نفری قرار دارد. ساکنین شهرداری منطقه هفت با تعداد جمعیت ۱۷۲۱۸۱ نفر و با مبلغ سه میلیون و ششصد هزار تومانی در رتبه ششم این تقسیم‌بندی است. جمعیت ۲۱۳۸۱۶ نفری منطقه سه با سرانه سه میلیون و سیصد و پنجاه هزار تومانی در رتبه هفتم قرار دارد. منطقه چهار با جمعیت ۳۱۴۰۵۰ نفری از سرانه دو میلیون و سیصد هزار تومانی برخوردار است و در رتبه هشتم قرار دارد و همچنین جمعیت ۱۸۰۳۳۱ هزارنفری منطقه ده با سرانه یک میلیون و هشتاد هزار تومانی با کمترین سرانه در رتبه انتهایی قرار دارد.

منطقه نه شهرداری با جمعیت ۱۴۱۹ نفری با سرانه سیصد و سه میلیون تومانی دارای بیشترین سرانه است که به جهت شرایط روبه توسعه، لزوم استقرار زیرساخت‌های شهری و جمعیت‌پذیری کم، از بررسی‌ها و تقسیم‌بندی سرانه کنار گذاشته شده است.

شهرداری مرکز به عنوان حامی مالی و اداری مجموعه شهرداری با بودجه دو هزار و ششصد و هفتاد میلیارد تومان در بودجه پیشنهادی و جمعیت ۱۶۳۸۷۲۴ نفری تبریز دارای سرانه یک میلیون و ششصد و شصت و چهار هزار تومانی است که باید این عدد را به نسبت جمعیت هر یک از مناطق به سرانه شهروندان در سال ۱۴۰۱ افزود.

۴- مقایسه سرانه مناطق همگن از نظر کالبدی

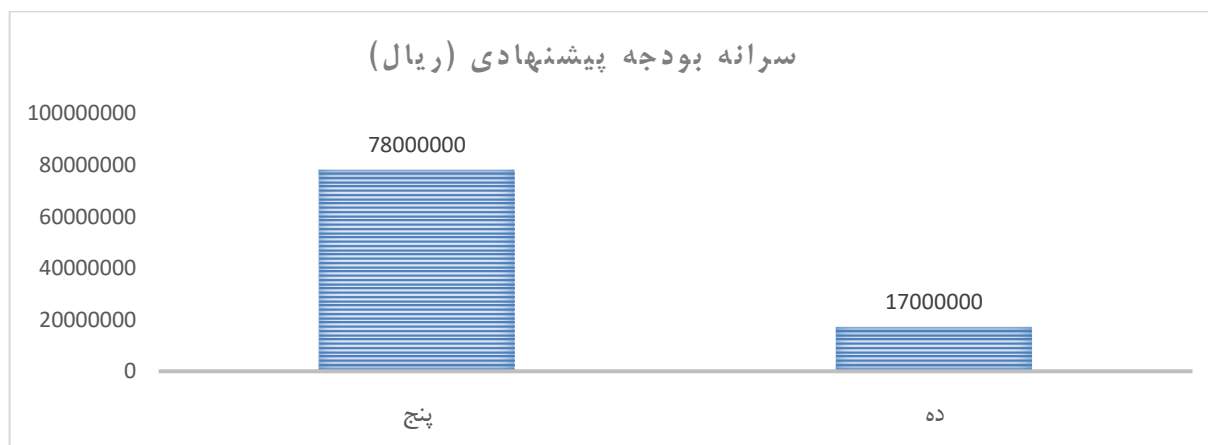
نمودار ۴: مقایسه سرانه بودجه مناطق همگن از لحاظ کالبدی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ (ریال)

نمودار فوق به بررسی سرانه مناطق همسان از نظر کالبدی (نوع بافت) در بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ می‌پردازد. مناطق یک و سه شهرداری با میانگین بودجه دو هزار و پانصد و هفده میلیارد و سیصد میلیون تومان در سال ۱۴۰۲ با تعداد جمعیت ۴۴۰۴۵۳ نفری، دارای سرانه بودجه ۵/۷۱۵/۰۰۰ تومانی است که نسبت به بودجه مصوب سال قبل ۸۵ درصد افزایش داشته است.

مناطق دو و پنج شهرداری با بودجه چهار هزار و ششصد و هفتاد و هفت میلیارد و سیصد میلیون تومانی در بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ و با تعداد جمعیت ۴۱۸۹۲۱ نفری، دارای سرانه ۱۱/۱۵۰/۰۰۰ تومانی است که نسبت به بودجه مصوب سال قبل ۱۱۳ درصد افزایش داشته است.

مناطق چهار، شش، هفت و ده شهرداری با بودجه دو هزار و یکصد و شصت میلیارد تومانی در بودجه پیشنهادی سال ۱۴۰۲ و با تعداد جمعیت ۷۷۰۵۲۰ نفری، دارای سرانه بودجه ۲/۸۰۰/۰۰۰ تومانی است که نسبت به سال قبل ۱۴۸ درصد افزایش داشته است.

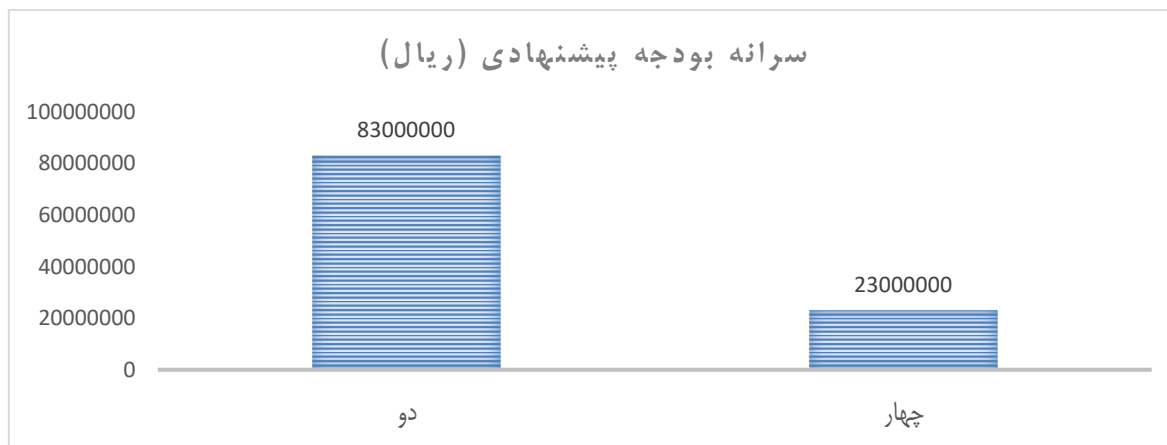
سرانه بودجه ۴۳ درصد (۷۷۰۵۲۰ نفر) از جمعیت تبریز (مناطق چهار، شش، هفت و ده شهرداری) با رقم ۲/۸۰۰/۰۰۰ تومان کمتر از بودجه مناطق یک و سه شهرداری با جمعیت ۴۴۰۴۵۳ نفری با سرانه بودجه ۵/۷۱۵/۰۰۰ تومانی است. ۸۵۹۳۷۴ نفر از جمعیت ساکن مناطق (یک، دو، پنج و سه) برخوردار از بودجه ۷۱۹۴ هزار میلیارد تومانی است. در حالی که ۷۷۰۵۲۰ نفر از جمعیت ساکن مناطق (چهار، شش، هفت و ده) برخوردار از بودجه ۲۱۶۰ هزار میلیارد تومانی است. به عبارت دیگر در حالی که جمعیت مناطق چهار، هفت، شش و ده در حالی که تقریباً برابر با جمعیت مناطق یک، دو، پنج و سه هست، بودجه پیشنهادی و سرانه بودجه مناطق کم‌برخوردار مذکور تقریباً کمتر از یک سوم مناطق برخوردار است.

نمودار ۵: مقایسه سرانه بودجه دو منطقه تقریباً همسان جمعیتی (ده و پنج) در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ (ریال)

نمودار فوق به مقایسه سرانه مناطق پنج و ده شهرداری که از لحاظ جمعیتی در شرایط مشابه و از لحاظ کالبدی در شرایط متفاوتی قرار دارند می‌پردازد. منطقه ده شهرداری با مبلغ سیصد و بیست میلیارد تومان به عنوان بودجه پیشنهادی سالانه و تعداد جمعیت ۱۸۰۳۳۱، سرانه بودجه هر شهروند ساکن در این منطقه از بودجه پیشنهادی سال ۱۴۰۲ مبلغ ۱/۷۵۰/۰۰۰

تومان است که نسبت به سال قبل ۱۲۸ درصد افزایش داشته است. منطقه پنج شهرداری با مبلغ هزار و ششصد میلیارد تومان به عنوان بودجه پیشنهادی سالانه و تعداد جمعیت ۱۸۳۵۱۵، سرانه هر شهروند ساکن در این منطقه از بودجه پیشنهادی سال ۱۴۰۲ مبلغ ۸/۲۰۰/۰۰۰ تومان است که نسبت به سال قبل ۹۹ درصد افزایش داشته است.

نمودار ۶: مقایسه سرانه بودجه دو منطقه تقریباً همسان جمعیتی (چهار و دو) در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ (ریال)

نمودار فوق به مقایسه سرانه مناطق دو و چهار شهرداری که از لحاظ جمعیتی در شرایط نسبتاً مشابه و از لحاظ کالبدی در شرایط متفاوتی قرار دارند می پردازد. منطقه دو شهرداری با مبلغ هزار و نهصد و پنجاه میلیارد تومان به عنوان بودجه پیشنهادی سال ۱۴۰۲ و تعداد جمعیت ۲۳۵۴۰۶ سرانه هر شهروند ساکن در این منطقه از بودجه پیشنهادی مبلغ ۸/۲۹۰/۰۰۰ تومان است و نسبت به سال قبل ۱۲۸ درصد افزایش داشته است. منطقه چهار شهرداری با مبلغ هفتصد و بیست میلیارد تومان به عنوان بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ و تعداد جمعیت ۳۱۴۰۵۰ سرانه هر شهروند ساکن در این منطقه از این بودجه مبلغ ۲/۳۰۰/۰۰۰ تومان است و نسبت به سال قبل ۷۶ درصد افزایش داشته است.

باتوجه به هزینه‌های زیست محیطی استفاده از کاغذ، اسناد مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی فقط در قالب الکترونیک منتشر می‌شوند. متن کلیه اسناد، گزارش‌ها و طرح‌های پژوهشی تهیه شده در مرکز در وبگاه مرکز به نشانی: rctbz.tabriz.ir قابل دسترسی است. همچنین این متن‌ها در پرتال جامع مطالعات شهری ایران به آدرس icpus.tehran.ir بارگذاری شده است. لطفاً شما هم با چاپ نکردن این متن‌ها ما را در این زمینه یاری کنید.

نظر رسمی	اظهاری نظر رسمی مرکز در موارد ارجاعی از طرف شورای اسلامی شهر یا شهرداری تبریز
دیدگاه	دیدگاه مرکز در موارد جاری شهری و نقد عملکرد و فعالیت‌های شهرداری و سایر دستگاه‌های اجرایی
گزارش تخصصی	گزارش تخصصی مستخرج از کمیته‌ها، گروه‌های کانونی یا نشست‌ها
انتقال دانش	ارسال مطالب گزیده شده یا چکیده مطالب و گزارش‌های سایر مراکز پژوهشی یا نشست‌های خارج از مرکز
یادداشت	اظهاری نظر کارشناسی توسط افراد خبره که لزوماً مورد تأیید مرکز نیست
انعکاس	تبیین پیشنهاد، انتظار یا مطالبه کارشناسی یا مردمی
خلاصه مدیریت	خلاصه مدیریتی طرح‌های مطالعاتی انجام شده در مرکز
افکارسنجی	گزارش مستخرج از افکارسنجی عمومی یا موردی
تجربه مدیریت	گزارش تجربیات حوزه مدیریت شهری سایر شهرهای داخل و خارج کشور یا گزارش تجربه‌نگاری مدیریت شهری
پرسمان	بیان مسئله یا طرح سؤالاتی در خصوص مسائل جاری شهر از مدیریت شهری و درخواست پاسخگویی
شناخت شهر	گزارش شناخت وضع موجود در قالب متن نقشه یا اینفوگرافی
اسناد مرکز	آیین‌نامه‌ها، فرم‌ها، دفترچه‌های راهنما و سایر مستندات مربوط به شیوه فعالیت مرکز

بودجه ارائه شده توسط دستگاههای اجرایی سندی که برخلاف شعار، حرف و سخنرانی، با عدد و رقم نشان می‌دهد دستگاه‌های اجرایی چگونه عمل می‌کنند و مردم در آن سال می‌توانند چه انتظاراتی از آنها داشته باشند. این گزارش با بررسی شاخص سرانه شهروندی (سهم هر شهروند از لایحه بودجه) در پی بررسی و مقایسه سهم هر یک از مناطق شهری از بودجه کل شهرداری تبریز در لایحه بودجه ۱۴۰۲ است. آنچه نشان داده می‌شود، به‌عنوان شاخصی روشن و البته حداقلی، از بازنمایی رویکردها و سیاست‌های مدیریت شهری است. تحول در توزیع اعتبارات و عادلانه‌تر شدن روند توزیع، یکی از معیارهای اصلی ارزیابی عملکرد شورای اسلامی شهر و شهرداری تبریز، خواهد بود. مقایسه سرانه بودجه مناطق همگن از لحاظ کالبدی نشان می‌دهد حتی اگر مناطق هشت و نه شهرداری تبریز که اولی به دلیل وجود بافت‌های تاریخی و با ارزش و دومی به دلیل جمعیت بسیار پایین دارای شرایط خاصی هستند را از محاسبات حذف کنیم، یک فرد ساکن در یکی از مناطق چهار، شش، هفت و ده که بیشترین درصد مساحت بافت‌های ناکارآمد را دارند نصف سرانه یک فرد ساکن در مناطق مشابه جمعیتی یک، دو، سه و پنج از لایحه شهرداری سهم دارد. در مقایسه دودویی مناطق تقریباً مشابه جمعیتی این تفاوت بیشتر است به این صورت که ساکنان منطقه دو نسبت به منطقه چهار، سه و نیم برابر و ساکنان منطقه پنج نسبت به منطقه ده شهرداری، چهار و نیم برابر از لایحه بودجه شهرداری سهم دارند.

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی

کلاشهر تبریز